Autor publikacji:,
Zbigniew Rzywucki firma R-Ceram.

www.doskonaleniegolebir-ceram
golebie@r-ceram.pl

Wprowadzenie do publikacji,

Marzeniem każdego hodowcy gołębi pocztowych jest osiągnięcie mistrzowskiej pozycji w lotowaniu gołębi i utrzymanie tej pozycji przez wiele lat. Znanych jest wiele modeli prowadzenia hodowli, aby te cele osiągnąć. Jednym z takich modeli jest prowadzenie hodowli w oparciu o Chów wsobny - Hodowlę w pokrewieństwie – Hodowlę w linii oraz krzyżowanie potomków takich gołębi z gołębiami z innych linii.

Nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, która z metod kojarzenia krewniaczego jest najlepsza, lub która jest lepsza od drugiej. W rzeczywistości są one bardzo podobne - mają one jedną wspólną cechę. Zakładają, że hodowca jest świadom i wie jak odróżnić to, co jest dobre i złe dla rozwoju i przyszłości hodowli. W działaniu tym istotne jest, aby hodowca był bezwzględny w osądzaniu i selekcji cech potomstwa. Hodowca nie może zawahać się, aby usunąć gołębia, bez względu na jego super pochodzenie.

Publikacje związane

- ✓ *Zasady doskonalenia hodowli gołębi. Część 1.*
- ✓ *Zasady doskonalenia hodowli gołębi. Część 2.*
- ✓ *Gołębie Janssen. Część 1. Historia światowej marki „ Gołębie Braci Janssen”.*
- ✓ *Kojarzenie gołębi metodą na Ogiera.*
- ✓ *Kojarzenie gołębi metodą krzyżowania.*

W publikacji położono szczególny nacisk na omówienie znaczenia pojęcia ”chów wsobny - kojarzenie w pokrewieństwie” oraz wpływ prowadzenia hodowli w pokrewieństwie na rozwój hodowli gołębi pocztowych. W publikacji zostały zaprezentowane praktyczne podejścia i modele hodowli gołębi w pokrewieństwie, hodowli w linii, w liniach oraz kojarzenia gołębi pomiędzy liniami.

Przy omawianiu poszczególnych modeli hodowli szczególną uwagę zwrócono na obszary ryzyka, które wynikają z chowu wsobnego oraz na czynniki, które mogą przyczyniać się do wystąpienia zaburzeń w rozwoju lub wpływać na degradację hodowli.

Wprowadzenie do publikacji,

Pośród wszystkich działań w hodowli, bez względu na ich rodzaj lub jej liczność, zawsze głównym celem ich jest dążenie do doskonałości. Zazwyczaj, podłożem i motywacją takich działań jest ekonomia – osiąganie maksymalnego zysku, w przypadku hodowli ptaków ozdobnych - dążenie do wzorca w wyglądzie ptaków. W hodowli gołębi pocztowych celem każdego hodowcy jest osiąganie mistrzowskich wyników lotowych swojego zespołu lotowego i utrzymanie mistrzowskiego poziomu przez wiele lat.

Prawdziwe i niepodlegające dyskusji jest stwierdzenie, że w przeważającej ilości przypadków, hobbystyczna hodowla gołębi pocztowych, tak jak każda inna hodowla-hobby nie jest zbyt liczna w gołębie. Przeważnie są to hodowle, które w okresie zimowym, po selekcji liczą nie więcej jak 250 gołębi. Jest to wręcz skala mikro w stosunku do ilości ptaków, które występują w hodowlach - fermach ptaków. Fakt ten czyni, że modele prowadzenia hodowli oparte o genetykę, które z powodzeniem stosowane są w hodowlach - fermach, nie zawsze mają zastosowania w hodowli hobbystycznej. Nie tylko z powodu różnic w liczności stada, ale przede wszystkim z ze względu na istotne różnice w celach hodowli i oczekiwanych u gołębi cech genetycznych. Niepodlegającą dyskusji jest też miara, jakości gołębi. U gołębi pocztowych, które uczestniczą w lotach miarą taką jest: wydolność lotowa, a pożądane cechy genetyczne to: szybkość lotowa oraz zdobywanie czołowych konkursów we wszystkich lotach, w których uczestniczą. Także istotną różnicą pomiędzy hodowlą – fermą a hodowlą gołębi jest to, że dla przeciętnego hodowcy genetyczne modele są za bardzo naukowe, mało zrozumiałe, kosztowne i wręcz mało przydatne.

Hodowcy hobbyści tylko poprzez wnikliwą obserwację oraz doświadczenia życiowe, poprzez jednoznaczną selekcję oczekiwanych u gołębi cech, poprzez wieloletnią pracę potrafią znaleźć klucz do osiągnięcia sukcesu. W historii hodowli gołębi pocztowych jest wielu hodowców, którzy nie byli znawcami teorii genetyki, a ich hodowle, ich gołębie na trwale zapisały się w historii. Wyrazistym przykładem takiego podejścia w doskonaleniu hodowli może być hodowla Braci Janssen, Houben, Meulemans czy Tourniej. Wiele mistrzowskich hodowli po osiągnięciu sukcesu zmienia swój profil, rozpoczyna działalność biznesową (aukcje i sprzedaż gołębi) i utożsamia się z modelem prowadzenia hodowli w krzyżówce. Ale czy rzeczywiście takie jednoznaczne utożsamianie się jest prawdziwe?. Analizując katalogi, strony internetowe z ogłoszeniami znanych hodowli oraz rodowody gołębi na sprzedaż, to pierwsze ogólne wrażenie może sugerować, że większość oferowanych gołębi pochodzi z bardzo różnych linii. Jednak, kiedy z uwagą zaczyna się porównywać ich wygląd, to już tak nie jest to oczywiste. Przy okazji takiej analizy nasuwa się wiele wątpliwości, czy istnieje super model hodowli, aby w krzyżówce, przy małej ilości gołębi w hodowli możliwe jest osiąganie wyraźnego podobieństwa „klonów” pomiędzy oferowanymi gołębiami?. Odpowiedź na zaistniałe wątpliwości można znaleźć i potwierdzić poprzez dokładne studiowanie rodowodów tych gołębi. Rodowodów, które obejmują nie trzy a 4 lub 5 generacji. W przeważającej ilości przypadków widać, że gołębie te jednak mają wspólnych przodków, czasami jest to tylko po stronie ojca lub matki, ale czasami pokrewieństwo widoczne jest z obydwu stron.

PRZEGLĄD MODELI PROWADZENIA HODOWLI W OPARCIU O „ CHÓW WSOBNY – KOJARZENIE KREWNIACZE.

„KOJARZENIE KAZIRODCZE – WIELOKROTNE”.

Chów wsobny, kojarzenie krewniacze - kazirodcze jest to model hodowli, w którym poprzez wielokrotne, następujące po sobie kojarzenie blisko spokrewnionych osobników takich jak ojciec i córka, brat i siostra, matka i syn zanika zmienność genetyczna u ich potomstwa. W wyniku takiego kojarzenia, u potomstwa może nastąpić uzewnętrznienie się oczekiwanych kombinacji genowych i utrwalenie oczekiwanych cech, także wśród potomstwa w następnych generacjach. Stwierdzone jest, że w przypadku wielokrotne-

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 24.11.2020 / Strona. 1

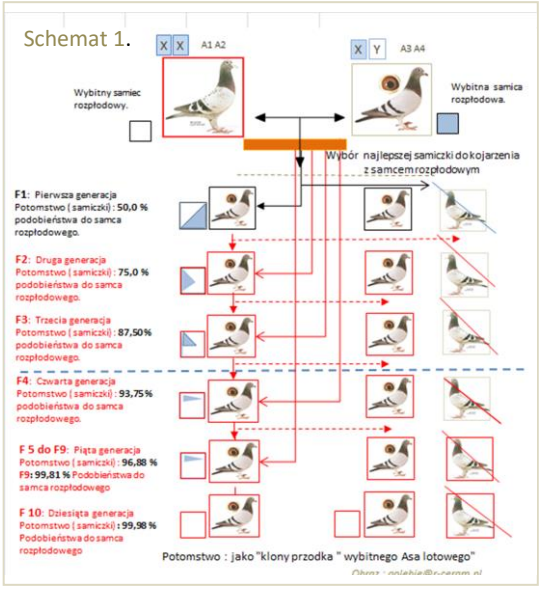
go, postępującego po sobie bliskiego kojarzenia na przykład „samca – przodka” z jego córką, wnuczką, prawnuczką itd.... u potomstwa (samiczki) w F4: czwartej generacji kojarzenia, może wystąpić maksymalnie 93,75 % prawdopodobieństwa, że odziedziczy ona wszystkie cechy swego przodka (wybitnego samca rozpłodowego). Praktycznie stwierdzono, że przy prowadzeniu kojarzeń kazirodczych (jak na schemacie 1), aby uzyskać potomstwo, u którego zaistnieje w 100,00 % prawdopodobieństwo wystąpienia tylko cech samca – przodka potrzeba przeprowadzić kojarzenie przodka przez 10 kolejnych generacji potomków.

Przy takim modelu prowadzenia hodowli istotnym czynnikiem, który decyduje o osiągnięciu celu jest jednoznaczna selekcja kluczowych cech genetycznych u potomstwa. A przy wyborze potomka (samiczki) do następnego kolejnego kojarzenia z przodkiem jest warunek:, że, samiczka ta z pośród innych potomków (samiczek) posiada wyraźnie oczekiwane cechy przodka.

Powszechnie znane są przypadki, że zwycięskich cech - genów samca (przodka) lub super samicy (przodka) nie można odtworzyć u ich potomstwa. Być może jest to efekt, że wzorce genów, które uczyniły rodziców tak niezwykłymi gołębiami, zostały mocno wymieszane i zakłócone. Niejednokrotnie do tego stopnia, że ich potomstwo jest tylko przeciętne.

Jednak, tak jak wcześniej zostało zasygnalizowane, nie zawsze w hodowli hobbystycznej, w szczególności u gołębi pocztowych wszystkie modele genetyczne można bezpośrednio zaadaptować do doskonalenia hodowli. Zdążają się też przypadki, kiedy z połączeń kazirodczych – wielokrotnego kojarzenia, także uzyskuje się super gołębie, ale są to przykłady sporadyczne i głównie związane z oddziaływaniem cech dominujących super przodka lub „super losowego” połączenia z „super samicą”-przodkiem.

Schemat 1.

Objaśnienia do Schematu 1:

Cechy genetyczne przodka: samicy, które stanowią podstawę tworzenia linii gołębi. *Cechy genetyczne przodka: samca, które stanowią podstawę tworzenia linii gołębi.* *Cechy genetyczne potomka- linia samca: F3 (samica), której cechy genetyczne w 87,50 % pochodzą od samca przodka i w 12,50 % od samicy przodka.*

Podczas badań genetycznych prowadzonych z wykorzystaniem bardzo dużej populacji (ilość) ptaków zostało stwierdzone, że tylko około 2 % informacji genetycznej, która pochodzi od pary rozpłodowej przodków decyduje o efektywnym przekazaniu oczekiwanych cech genetycznych na następne pokolenie. Ponadto stwierdzono, że matematycznie nie można jednoznacznie przewidzieć czy te oczekiwane cechy zostaną przekazane już na pierwsze, drugie… czy na dziewiąte pokolenie. Zawsze jest to zdarzenie losowe i głównie związane z występowaniem całego splotu cech połączonych (Linked charakteristics – Linkage).

Omówienie zagrożeń, wynikających z prowadzenia hodowli wg. modelu „ KOJARZENIE KAZIRODCZYE – WIELOKROTNE”.

Tak jak wcześniej zostało zaakcentowane, w przypadku wielokrotnego, postępującego po sobie „bliskiego, kojarzenia - kazirodczego” na przykład „przodek - samiec ” z jego córką, wnuczką, prawnuczką itd.., u potomstwa (samiczek) zaistnieje wysokie prawdopodobieństwo, że wraz z następną generacją potomstwa ujawnią się u nich głównie oczekiwane „cechy genetyczne przodka”. Ale podczas takiego transferu istnieje też bardzo duże prawdopodobieństwo, że mogą ujawnić się również genetyczne negatywne cechy, cechy recesywne - ukryte. Cechy te mogą pochodzić nie tylko od samca przodka, ale też mogą pochodzić od przodka samicy.

Bezpiecznie dla hodowli jest, kiedy te negatywne cechy recesywne zewnętrznie się uwidocznią a hodowca efekt ten potrafi zauważyć i poddać selekcji, już we wczesnym okresie życia nowego potomka.

Do widocznych oznak wskazujących na nienaturalny rozwój potomka lub jego degenerację i wynaturzenie można zaliczyć:

– *Osłabienie zapłodnienia, słaby rozwój embriona, niejednokrotnie kończy się jego zamieraniem przed wylęgiem. (Obraz 1, 2.)*
– *Słabe lub niepełne upierzenie, wyraźne defekty w ukształtowaniu lotek skrzydła i ogona. Zanik wyrazistości pigmentu. (Obraz 5.)*
– *Wyraźnie, widoczne defekty (wynaturzenie) w budowie. (Obraz 3.)*
– *Znaczne osłabienie witalności u potomstwa oraz obniżenie wytrzymałości fizycznej. (Obraz 4)*
– *Wysoka podatność na wystąpienie chorób dziedzicznych (podatność na wystąpienia rzęsistka, adeno-coli,), biegunki itp.*

Najbardziej niebezpiecznymi dla hodowli, trudnymi do wczesnego wykrycia są te cechy genetyczne, które uwidaczniają się dopiero w dojrzałym organizmie, np., podczas sezonu lotowego. Do cech tych zalicza się: Wyraźne osłabienie sprawności lotowej, w tym: szybkości czy wytrzymałości fizycznej lub osłabieniu instynktu powrotu do gołębnika. Cechy te mogą się uwidaczniać nie tylko u potomstwa w pierwszej generacji, ale dopiero w drugiej F2 lub trzeciej F3 generacji. Znane są przypadki hodowli, które z roku na rok nagle tracą swoją mistrzowską pozycję w rywalizacji lotowej, a ich gołębie nagle znikają z czołowych pozycji list konkursowych.

Obraz 1.

Obraz 2.

Obraz 3.

Obraz 4.

Obraz 5

Tak jak wcześniej zostało zaakcentowane, nie zawsze wszystko da się przewidzieć, kiedy nastąpi ujawnienie się oczekiwanych cech jak też cech niepożądanych. Ujmując to prościej, zjawisko „tak zwanego dobrego transferu”, także transferu zagrożeń na potom-

stwo może dotyczyć tylko 2 % przekazywanej losowo informacji i może być związane ze skomplikowanym uzależnieniem wielu cech współzależnych. Jednak bezdyskusyjnym jest na pewno to, że w przypadku wielokrotnego połączenia kazirodczego, cechy te będą pochodzić od przodków. Wysokie prawdopodobieństwo ujawnienia się recesywnych cech negatywnych zawsze mocniej występuje w przypadku, kiedy do kojarzenia par gołębi używa się „super gołębi", które pochodzą z innej, nieznanej hodowcy hodowli lub są tak zwanym „niechcianym prezentem selekcji".

Przedstawiony na schemacie 1, model kojarzenia ptaków wykorzystywany jest w badaniach naukowych (w laboratoriach), głownie przy tworzeniu bazy genetycznej do dalszych badań i testów. W hodowli gołębi pocztowych takie postępowanie zalecane jest także przy wykonywaniu TESTU dominacji i ocenie potencjału rozpłodowego gołębia, który nie pochodzi z hodowli. Test na dominację, dziedziczenie defektów i chorób genetycznych został opisany w mojej publikacji *„Zasady doskonalenia gołębi, Część 2".*

RODOWÓD i WYZNACZNIKI STOPNIA POKRWIEŃSTWA POMIĘDZY GOŁĘBIAMI.

Zanim zostaną omówione inne modele prowadzenia hodowli gołębi w oparciu o CHÓW WSOBNY – KOJARZENIE KREWNIACZE, istotne jest poznanie, w jaki sposób wyznacza się zależności oraz poziom pokrewieństwa pomiędzy gołębiami w ich rodowodzie.

Do powszechnie stosowanych wyznaczników stopnia pokrewieństwa w rodowodzie zalicza się:

WSPÓŁCZYNNIK POKREWIEŃSTWA **RC** (*Relationship Coefficient*).

RC: Określa zależności i miarę pokrewieństwa osobnika w rodowodzie oraz określa prawdopodobieństwo, że poprzez pochodzenie geny jednego osobnika są identyczne z genami drugiego osobnika z tej samej linii. Współczynnik **RC** daje obiektywny obraz podobieństwa dwóch osobników w rodowodzie za pomocą liczby wynikowej. Wartość ta wskazuje prawdopodobieństwo (od 0% do 100%), że geny w losowo wybranym miejscu w DNA ocenianego osobnika są identyczne pod względem pochodzenia. Niska wartość RC oznacza niski poziom pokrewieństwa.

Tabela 1. Zestawienie zależności i stopnia pokrewieństwa w stosowaniu metody „ kojarzenie krewniacze „ w hodowli gołębi.

Zależność i miara pokrewieństwa w kojarzeniu	Wartość współczynnika RC
Dwa ptaki w kojarzeniu, które dobrane przypadkowo (krzyżówka):	0,00 %
Potomek z połączenia z własnym rodzicem (np. Ojciec / córka):	25,00 %
Potomek pochodzi z kojarzenia kazirodczego (siostry z bratem):	25,00 %
Pełne kojarzenie pół-rodzeństwa (rodzice mają wspólnego ojca lub matkę):	12,50 %
Potomek trzeciej generacji F3, który ma jednego wspólnego przodka (pradziadka):	3,10 %

WSPÓŁCZYNNIK CHOWU WSOBNEGO **F** (*Inbreeding Coefficient*).

Współczynnik chowu wsobnego (F) jest funkcją liczby i umiejscowienia wspólnych przodków w rodowodzie. Zalecane jest, aby wartość współczynnika F w rodowodzie 5 pokoleń analizowanego osobnika nie przekraczała 6%. Czyli mniej więcej tyle samo, co hodowla pomiędzy kuzynostwem II - poziom. Poziomy kontrolne dla wyznaczenia stopnia pokrewieństwa pomiędzy osobnikami użytymi w kojarzeniu: Kojarzenie krewniacze - kazirodcze F: ≥ 0,5. Kojarzenie krewniacze - właściwe F: (≥ 0,125 : < 0, 50). Kojarzenie krewniacze - umiarkowane F: < 0,125.

MODEL HODOWLI oparty o LINIĘ HODOWLANĄ (HODOWLA W LINII).

Hodowla w linii (Hodowla liniowa), w języku ang. nazywana, jako „BREEDING LINE, jest to pojęcie określające szeroką grupę metod kojarzenia w pokrewieństwie. W wielu przypadkach u podstaw takiego działania leży dążenie do stworzenie własnej linii hodowlanej, która jest wielopokoleniowa. Tak stworzona linia gołębi, charakteryzuje się cechami super przodka lub pary super przodków – założycieli linii gołębi. Opisując to prościej, jest to sposób na tworzenie większej ilości „klonów super przodka" (samca lub samicy). W wyniku takiego postępowania następuje poszerzenie możliwości wyczynowej hodowli oraz kontynuacja sukcesów przez wiele następnych pokoleń. W praktyce, działanie takie nie zawsze kończy się oczekiwanym sukcesem. Nie wszystko można zaplanować i przewidzieć. Ważne jest, aby w przypadku stwierdzenia, że przodek- założyciel linii nie wykazuje cech rozpłodowca, należy jednoznacznie przerwać działania i zacząć wszystko od nowa, z innym osobnikiem, z innym potencjalnym założycielem linii. Pośród hodowców gołębi pocztowych panuje przekonanie, że dochowanie się gołębi typu „super As lotowy" lub super pary rozpłodowej zdarza się nie często, raz na wiele, wiele lat. Także prawdziwe jest stwierdzone, że nie zawsze „super gołąb" potrafi przekazywać swoje mistrzowskie cechy na potomstwo.

W hodowli gołębi stosuje się wiele modeli prowadzenia HODOWLI w LINII. Niektóre z tych modeli są mniej a inne więcej rozbudowane, oparte na „szerokiej rodzinie gołębi". Nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, który z zastosowanych modeli jest ten właściwy lub który jest lepszy od innego. W rzeczywistości, wszystkie są one do siebie bardzo podobne. Szczególnie, co do wyboru istotnych cech pary założycielskiej (przodków) oraz cech genetycznych pożądanych u potomstwa i zasad selekcji.

HODOWLA W LINNI: model kojarzenia w oparciu tylko o „POTOMSTWO PARY ROZPŁODOWEJ."

Jest to model hodowli, który pośród hodowców jest mało popularny i stosowany jest bardzo sporadycznie. Zazwyczaj tylko w niektórych przypadkach jak: w przypadku wymiany większej ilości gołębi w hodowli, lub zmiany profilu w hodowli, lub w przypadku kojarzenia gołębi na „ Ogiera", lub w przypadku realizacji planu osiągnięcia w bardzo krótkim okresie większej ilości potomstwa „ klonów" pochodzących od super gołębi, które planowane są na sprzedaż.

W przypadku opisanego modelu kojarzenia zawsze należy działać z rozwagą. W szczególności, przy wyborze gołębi do kojarzenia. W przypadku wymiany większej ilości gołębi, nowo nabyte gołębie powinny posiadać udokumentowane wyniki lotowe, lub powinny pochodzić z jajek po gołębiach lotowanych, których wyniki znacznie przewyższają aktualne możliwości hodowli, jeszcze przed jej zmianą. Sposób kojarzenia gołębi wg takiego modelu prezentowany jest w schemacie 1. Pokolenia z takich połączeń (samiczki, samce) zazwyczaj używa są do połączeń krzyżowych z „gołębiami lotnikami" z innych linii, w myśl zasady „najlepszy z najlepszą". W modelu tym wykorzystuje się sprawdzoną zasadę, że już w trzeciej generacji potomstwa istnieje bardzo wysokie prawdopodobieństwo,

że w puli (87,5 %) przekazanych genów super przodka (prawnuczki od samca-przodka) lub (prawnuka od samicy przodka) mogą znaleźć się te cechy „super gołębia”, które się oczekuje. Stwierdzone jest, że przekaz tych cech jest bardzo silnie uzależniony od cech dominujących u gołębi przodków. Przykładowy model klasyfikacji tych cech genetycznych – współzależnych dla gołębi pocztowych opisany jest w tabeli 4.

Oprócz zagrożeń (opisanych *na stronie drugiej),* istnieją też inne, trudne do sprecyzowania utrudnienia i uwarunkowania. Mogą one wpływać pośrednio i bezpośrednio na realizację hodowli w linii. Z pewnością takim utrudnień jest zmienny lub nierównomierny podział płci u młodym *gołębi (nie zawsze tyle samo samiczek i samców). Czasami z powodu małej ilości młódków – samiczek, warunek pełnej selekcji i wyboru samiczki do dalszego kojarzenia może być wręcz niewykonalny.*

W praktyce, także modelowy wybór potomka do dalszego kojarzenia w linii może także być trudny do wykonania. Zazwyczaj wybór ten powinien być dokonany tylko w przypadku, kiedy spełni on/ona założony przez hodowcę plan lotowy gołębi młodych, oraz, że potomek będzie w odpowiednim stanie zdrowia.

Także mogą wystąpić problemy przy ustalaniu limitu wydajności lotowej ocenianego potomka i porównaniu jego predyspozycji lotowej w stosunku do innych, sprawdzonych gołębi w hodowli. Limit ten może być także obarczone dużym błędem. Błąd ten może być powiązany ze skutkiem ubocznym kojarzenia kazirodczego. Głownie z powodu wystąpienia znacznego osłabienia wydolności lotowej u gołębi w drugiej F2 lub trzeciej generacji F3. Podczas selekcji takich gołębi zawsze należy działać z wyczuciem. Być może gołębie te będą odpowiednie do krzyżówek pomiędzy innymi liniami?.

Warunek „pełnej selekcji lotowej” niejednokrotnie może być bardzo trudny lub niemożliwy do spełnienia z powodu wysokich strat gołębi. Wiele oddziałów corocznie kończy sezon lotowy gołębi młodych już na trzecim z 5,ciu lub 6,ciu zaplanowanych lotów. Wiele gołębi ponadto ginie w obrębie hodowli, gołębnika, z powodu jastrzębi lub chorób koszowania, itp.

Jedną z nielicznych, ale pozytywnych zalet, która wynika z zastosowania przedstawionego modelu kojarzenia jest to, że już na wstępnym etapie tworzenia linii, możliwa jest pełna selekcja i weryfikacja, jakości nabytych gołębi. Sposób prowadzenia selekcji pozwala na przeprowadzenie testu na „dziedziczenie cech negatywnych recesywnych” oraz wyznaczenie cech dominujących u testowanych gołębi. Efektem takiego działania może być decyzja o rozpoczęciu hodowli w linii w oparciu o kojarzenie krewniacze umiarkowane.

HODOWLA W LINII: W OPARCIU o KOJARZENIE KREWNIACZE UMIARKOWANE.

Jest to metoda hodowli, w której wykorzystuje się kojarzenie w pokrewieństwie - krewniacze umiarkowane (F: < 0,125), głównie poprzez łączenie gołębi z poziomu kuzynostwa I-Stopnia lub Kuzynostwa II-stopnia.

W metodzie tej na poszczególnych etapach – generacjach tworzenia linii dołączane są gołębie z poza ścisłego pokrewieństwa danej linii. Do połączenia wykorzystuje się gołębie, które w swoim rodowodzie mają wspólnych przodków, które są związane z „szeroką rodziną” tych gołębi. Mogą to być wujkowie, ciotki oraz ich potomstwo. W przypadku, kiedy do tworzenia linii dołączane są gołębi z poza hodowli to zawsze wiąże się to z ryzykiem ujawnienia się genetycznych recesywnych cech – negatywnych, które mogą być bagażem innej hodowli. Gołębie dołączane do linii nie powinny posiadać cech dominujących, które nie pasują do wizji i modelu gołębia, którego oczekuje się w efekcie końcowym. *Powinny to być gołębie, które posiadają cechy genetyczne, które są uzupełnieniem istotnych cech w tworzonej linii. Powinny uzupełniać lub wzmacniać oczekiwane cechy u potomstwa. Może to być charakter gołębi (typ sportowca), budowa, jakość upierzenia itp.,*

Schemat 3.

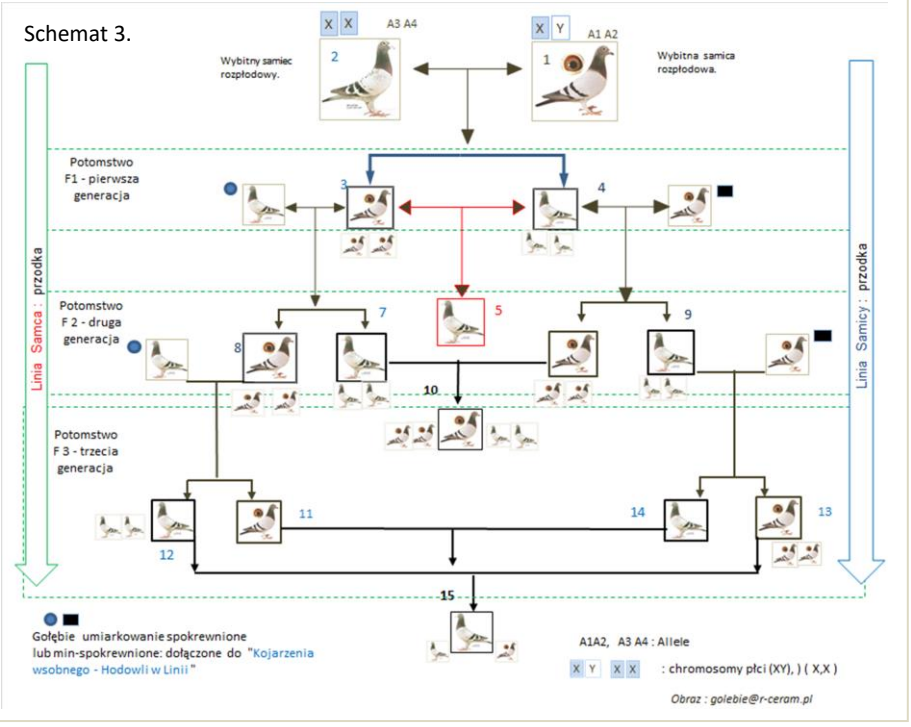
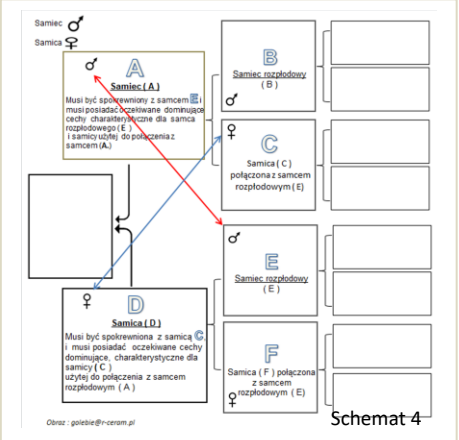

Tabela 2. Rodowód gołębia w Hodowli Liniowej. Zestawienie zależności i stopnia pokrewieństwa pomiędzy gołębiami.

Zależność	Opis zależności u gołębi użytych do kojarzenia.	Etap kojarzenia	f	F
Rodzic / Potomstwo	Matka lub ojciec: w stosunku do syna lub córki.	Pozycja 2 & 4	1/2	0,50
Pełne rodzeństwo	Potomstwo(samiec) z tych samych rodziców	Poz. 3 & 4 = samczyk.(poz. 5)	1/4	0,25
Pół-rodzeństwo	Potomstwo od tylko jednego wspólnego rodzica.		1/8	0,06
Kuzyni (1st) I- poziom	Potomstwo (samiczka) pochodzące z Kuzynostwa I-poziom.	Poz.7 & 8 = samczyk (poz.10)	1/16	0,13
Kuzyni (2st) II- poziom	Potomstwo (samczyk) pochodzące z Kuzynostwa II-poziom.	Poz.12&13 = samiczka poz. 15	1/64	0,06

Modelowym przykładem takiego podejścia tj., dołączania gołębi „innych „ do hodowli w linii jest historia hodowli braci Janssen, która została opisana w mojej publikacji „Gołębie Janssen. Część 1. Historia światowej marki „ Gołębie Braci Janssen”. *Cytat: Czasami gołębie - prezenty były przyjmowane, jednak do rozwoju hodowli, rzadko, kiedy dodawano gołębia „ znikąd”. Znamiennym jest także*

to, że nie od razu przekreślano testowane gołębie na straty, czasami kolektywnie podejmowane były decyzje o daniu im następnej szansy. Zawsze przy takim działaniu przestrzegano zasady, że gołąb ten musiał mieć w rodowodzie krew gołębi Janssen. Takim znanym przykładem może być historia gołębia od Viktora Fabry. „De Halve Fabry”, bo tak został nazwany. Kiedy był dostarczony niczym się nie wyróżniał, ale kiedy dojrzał odwdzięczył się im za dane zaufanie.

Schemat 4

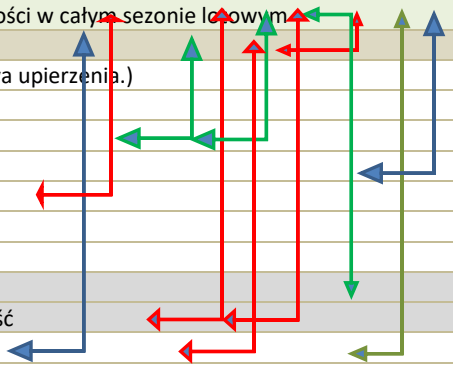
Podstawowe kombinacje w kojarzeniu gołębi, które były stosowane w tej hodowli, w łączeniu gołębi w pokrewieństwie to:
Dwie pełne siostry lub siostry przyrodnie pochodzące z tego samego ojca. Poprzez łączenie córki jednej z sióstr z synem drugiej siostry.
Dwóch pełnych lub przyrodnich braci. Poprzez kojarzenie krzyżowe jedno z braci z córką drugiego z braci.
Dwóch pełnych lub przyrodnich braci. Poprzez kojarzenie krzyżowe syna jeden z braci z córką drugiego brata.
Kojarzenie brata z siostrą, które pochodzą od tego samego ojca, ale mające różne matki.
Przed ostatecznym wyborem gołębi do łączenia w pary zawsze analizowane były ich wyniki lotowe oraz ich rodowody. *Według opinii braci Janssen, dobre wyniki potomstwa uzyskiwano poprzez połączenie brata siostrzeńca z siostrzenicą. Z tego rodzaju połączeń uzyskiwano najbardziej pożądane u potomków cechy.*

PRZEMYŚLANA I JEDNOZNACZNA SELEKCJA to FUNDAMENT i KLUCZ do SUKCESU HODOWLI PROWADZONEJ W LINII.

W temacie selekcji istnieje wiele publikacji, wypowiedziało się też wiele znanych autorytetów. Także każdy z hodowców w podejściu tym posiada własne doświadczenia. Prawdziwe i bezdyskusyjnym jest to, że wybór cech dziedziczenia, które oczekuje hodowca u swoich gołębi wyłącznie zależy tylko od hodowcy. Istotne jest, aby przy wyborze cech do selekcji skupić się głównie tylko na jednej, maksymalnie dwóch cechach. Przy takim zrozumieniu podejścia, na pewno, będzie łatwiej przeprowadzać selekcję i monitorować jej efekty.
Niepodlegającym dyskusji jest, że w hodowli gołębi pocztowych najważniejszym wyznacznikiem, jakości gołębi jest wydajność lotowa. Wyznacznik ten może być określony, jako „Koeficjent” lub wskaźnik szybkości gołębia w (%), liczony w stosunku do najszybszego gołębia z danego lotu, oraz zmienność tego wskaźnika ze wszystkich lotów, w których analizowany gołąb uczestniczył. Analiza i porównanie wskaźnika może dotyczyć tylko wyników z jednego sezonu lub łącznie ze wszystkich sezonów, może dotyczyć tylko jednego gołębia, generacji, jego potomków lub całej linii gołębi. Także nierozłącznym wskaźnikiem jakości gołębi i oczekiwaną cechą dziedziczenia jest instynkt powrotu. Bo cóż jest wart gołąb tylko z jednym super wynikiem, kiedy już w następnym locie (przy trudnych warunkach) nie potrafi już powrócić do gołębnika. Bardzo pomocnym i istotnym wsparciem dla każdego hodowcy jest poznanie i monitorowanie innych cech dziedziczenia, które mogą być wyróżnikiem, dominujące dla danej linii gołębi lub połączone są z główną cechą. W przypadku utraty potencjalnego, przewidzianego do kojarzenia gołębia, wiedza o tych cechach w danej linii staje się mocnym wsparciem przy podjęciu decyzji o alternatywnym wytypowaniu potomka do następnego kojarzenia. Może to być jeden na przykład młody nieuczestniczący w lotach, młody z gniazda, lub z następnego lęgu.
Ocena niektórych z tych cech wymaga użycie lupy (np., znak oka), czasami wymaga oceny w rękach, a czasami jest to porównanie ogólne z wzorcem - przodkiem (porównanie i ocena dwóch osobników w klatce np. przodek i jego córka).

Tabela nr. 4. Przegląd charakterystycznych cech dziedziczenia, które najczęściej wykorzystywane są przez hodowców w selekcji i doskonaleniu hodowli.

Cecha dziedziczenia u gołębi przodków i oczekiwana cecha u ich potomstwa.	Przodek - Samiec	Przodek - Samica
Szybkość lotowa oraz rozrzut szybkości w całym sezonie lotowym.		
Instynkt powrotu do gołębnika,		
Budowa i upierzenie. (W tym barwa upierzenia.)	Ranking: Istotne cechy samca - przodka.	Ranking: Istotne cechy samicy - przodka.
Waga gołębia.		
Jakość lotek i kształt skrzydła?		
Umięśnienie.		
Układ oddechowy.		
Głowa, ułożenie oczu.		
Kolor i znak oka.		
Witalność i wytrzymałość w lotach.		
Odporność na choroby. Zdrowotność		
Charakter gołębia, nerwowość.		

Autor publikacji. Część 1.: Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM.
W dalszej części publikacji. Część 2. Zostaną omówione praktyczne działania związane z wyborem gołębi do kojarzenia w pokrewieństwie, hodowli w linii, odtworzenia wzorca itp. Zostaną także zaprezentowane opinie i doświadczenia znanych hodowców – mistrzów.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie tylko za zgodą autora/ Zbigniew Rzywucki firma R-CERAM / KOD/ 24.11.2020 / Strona. 5